

A vasfüggöny két oldalán
Személyes élmények a közelmúltból

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetencia

12.. évfolyam

Programcsomag:
Polgár a demokráciában

A modul szerzője: Török Ildikó

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	17-18 évesek
Ajánlott időkeret	3 × 45 perc
A modul közvetlen célja	A vasfüggöny korának személyes élményeken nyugvó megidézése egy olyan differenciált projektmunka keretében, amelynek középpontjában a szemtanúkkal való interjúk készítése, és korabeli tárgyak, illetve fényképek gyűjtése áll.
A modul témái, tartalma	Témák: Társadalom – politika, ifjúsági mozgalmak; életmód – életérzés, életminőség; világkép – értékek; társadalmi nyilvánosság – információáramlás, propaganda, manipuláció Tartalom: Munka és szórakozás a szocializmusban (Tímár Péter <i>Csinibaba</i> című filmje alapján). A vasfüggöny létrehozása. A mozgás szabadsága és korlátai. A szabadság és a jólét szimbólumai. Keleti hétköznapiak. Ifjúsági mozgalmak. A korszak tárgyi világa.
Megelőző tapasztalat	A hidegháború évei. 1956. A pártállami rendszer helyreállítása Magyarországon. Restauráció és konszolidáció. A Kádár-korszak
Ajánlott továbbhaladási irány	A rendszerváltás Magyarországon
A kompetenciafejlesztés fókuszai	A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: információkezelés, problémaazonosítás, kritikai gondolkodás, kreativitás
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember és társadalom Tantárgyakhoz: történelem; társadalomismeret Modulokhoz: 1956; A legvidámabb barakk; A három T; Szabad Európa Rádió
Támogató rendszer	Történelemtkönyvek a 12. évfolyam számára Romsics Ignác: <i>Magyarország történelme a XX. században</i> . Osiris Kiadó. Budapest, 2000

Módszertani ajánlás

A közelmúltból még a családok is őriznek egy-egy tárgyat, fotót, ruhát, régi lemezt vagy más emléket. Ezeket a számukra is kézzelfogható történelmi forrásokat gyűjthetik össze a diákok, és rendezhetnek belőlük kiállítást. Azoknak a tanároknak ajánljuk, akik az ötvenes és hatvanas éveket nemcsak politika- vagy gazdaságtörténeti szempontból szeretnék bemutatni, hanem a mikrotörténelmi viszonyokat is érzékeltetni akarják.

A modul feldolgozása során a tanulók önálló gyűjtő- és kutatómunkát is végezhetnek, amely az ismeretek és tárgyak összegyűjtésén kívül is hasznos lehet: más megvilágításba kerülhet egy-egy ismerős, szülő, tanár, nagyszülő gondolkodása, élete, véleménye.

A foglalkozás három időegységre bontható:

- Előkészítés, ráhangolás, tervezés: 1 x 45 perc – a vasfüggöny és a nyugat fogalmának tisztázása, a csoportok tervezőmunkája, a kutatómunka előkészítése.
- Kutató-, gyűjtőmunka: megállapodás szerint 1-2 hét is lehet. A tervben összesen erre 45 percet szántunk, ami a valóságban persze a feladat megoldásának mélységétől függően több is lehet.
- A kiállítás megrendezése és a csoport-beszámolók megtartása: 1 x 45 perc.

A tervezés során feltétlenül tisztázni kell, hogy a bemutatókhoz szüksége eszközök rendelkezésre állnak-e: video- és hangfelvételek lejátszásához szükséges eszközök, fénymásolás lehetősége, stb.

A terem elrendezése adjon lehetőséget csoportmunkára, valamint a filmrészletek megtekintésére is. Lehetőleg heterogén csoportokat alakítsunk ki. A tanulók öt csoportban dolgoznak. A csoporton belüli munkamegosztást és a feladatok elosztását is előre meg kell tervezniük és ellenőrizniük.

A modul mellékletei

Tanári segédletek

P1 – Háttér- információk a Csinibaba című filmhez

Tanulói segédletek

D1 – Csinibaba. Megfigyelési szempontok a filmhez. Egyéni feladatlap. Minden tanuló számára kell egyet sokszorosítani belőle.

D2 – a-e Csoportos feladatlapok. Minden témalapról egy példányra van szükség.

D3 – Az önálló munka megvalósítása. Tervezői sablon. Ebből a lapból öt példányra van szükség.

D4 – A vasfüggöny mögött. Szempontok egy retrokiállítás megrendezéséhez. Egyéni feladatlap. Mivel a lapon két példányban található meg a feladat leírása, a lapot fele annyi példányban kell sokszorosítani, mint amennyi az osztály létszáma, majd minden lapot félbe kell vágni.